

Schoolondersteuningsprofiel *2019-2023*

Vol vertrouwen de wereld tegemoet

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Algemene gegevens	4
Contactgegevens	4
Huisvestingssituatie en faciliteiten	4
Missie en ambities passend onderwijs Ambion	4
Missie en visie van onze school	5
Beschikbare expertise binnen de school	5
3. Basisondersteuning	6
Handelingsgericht werken	6
4. Extra ondersteuning	7
Algemeen	7
Ontwikkelingsperspectiefplan	7
Bovenschoolse Ondersteuningsunit (BOU)	7
Beeldcoach	8
Specialisten	8
Aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen	8
Aanbod voor minder begaafde leerlingen en/of geringe zelfredzaamheid	8
Aanbod voor kinderen met leesproblemen en dyslexie	8
Aanbod voor kinderen met reken- en wiskunde problemen en dyscalculie	9
Aanbod voor leerlingen met een taal ontwikkelingsstoornis (TOS)	10
Aanbod voor leerlingen met Nederlands als tweede taal (NT2)	10
Aanbod voor leerlingen met een lichamelijke beperking	10
Aanbod voor langdurig zieke leerlingen	11
Aanbod voor kinderen die medicijnen gebruiken of waarbij medische handelingen moeten worden verricht	11
Aanbod voor leerlingen met een visuele beperking	11
Aanbod voor leerlingen met een auditieve beperking	11
Aanbod voor leerlingen op sociaal-emotioneel gebied en gedrag	11
Onderwijs-zorgarrangementen in samenwerking met ketenpartners	12
5. Route naar verwijzing SBO SO	13
6. Zorgplicht en grenzen aan de mogelijkheden van de school	14
Bijlage 1 Samenwerkingsrelaties ketenpartners	17

1. Inleiding

Met de invoering van passend onderwijs zijn scholen verplicht een keer per vier jaar een schoolondersteuningsprofiel (SOP) op te stellen (Wet op het Primair Onderwijs, artikel 8, lid 5 en Wet op de Expertisecentra, artikel 11, lid 2). Een SOP is een omschrijving van de basis- en extra ondersteuning die een individuele school binnen een samenwerkingsverband kan bieden. Het SOP heeft een functie bij de uitvoering van de zorgplicht van schoolbesturen en bij het realiseren van een dekkend aanbod van onderwijs en ondersteuning in de regio. Dit laatste is een verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Het bevoegd gezag stelt ieder schooljaar het SOP vast. De medezeggenschapsraad van de school heeft adviesrecht.

Het SOP maakt voor ouders, leerlingen en anderen inzichtelijk wat de mogelijkheden en de grenzen van de school zijn. In ons samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland maken we onderscheid tussen de volgende varianten van ondersteuning: de basisondersteuning op de basisschool, de extra ondersteuning op de basisschool, plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs en plaatsing op een school voor speciaal onderwijs.

In het voorliggende SOP wordt beschreven hoe wij de basisondersteuning op onze school vormgeven en wat de extra ondersteuningsmogelijkheden zijn. Waar onze grenzen en ambities liggen en welke randvoorwaarden voor ons belangrijk zijn.

2. Algemene gegevens

Contactgegevens

Naam school	obs Akkrum
Adres	De Stringen 1 8491HA Akkrum
Telefoon	0566-651687
E-mail	obsakkrum@debasis.frl
Website	www.obsakkrum.nl
Directeur	Herman Gebben
Intern begeleider	Germaine Reekers
Bestuur	Stichting Ambion Holding
Bezoekadres bestuur	Van Leeuwenhoekweg 10, 8451 CN Oudeschoot
Telefoonnummer bestuur	0513 - 65 66 56
Email bestuur	info@ambionholding.nl
Kamer van Koophandel	
Website bestuur	www.ambionholding.nl
Samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland po 21-01
Website samenwerkingsverband	www.passendonderwijsfryslan.nl

Huisvestingssituatie en faciliteiten

Onze school is een grote dorpsschool waar leerlingen uit de dorpen Akkrum en Nes en het omliggende platteland gebruik van maken. De dorpen bestaan uit zowel sociale woningbouw als woningen in de vrije sector.

De school staat buiten de bebouwde kom van Akkrum, maar ligt centraal ten opzichte van de beide dorpen. De school is gehuisvest in een gebouw dat in 2013 betrokken is en wordt gekenmerkt door lichte ruimten, veel ramen en een open sfeer.

In het gebouw van obs Akkrum zijn ook een protestants-christelijke basisschool en een kinderopvangorganisatie gehuisvest. De scholen beschikken over een bibliotheek op school en ook houdt het consultatiebureau spreekuur in het gebouw.

Missie en ambities passend onderwijs Ambion

Passend onderwijs geeft iedere leerling de kans op onderwijs en een ontwikkelarrangement dat aansluit op het onderwijs en de ontwikkelbehoefte van de leerling. Dit doen we handelingsgericht en dus in nauwe samenwerking en afstemming met ouders. Voor een uitgebreide beschrijving van onze missie en visie verwijzen wij naar het ondersteuningsplan van ons samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland 2018-2022.

Onze Koers

Elke school van Ambion zorgt voor een passende en veilige plek voor elk kind: zo thuis nabij mogelijk.

Onze ambities

- ☐ Wij streven naar een hoog niveau van basisondersteuning op alle scholen, zodat kinderen zoveel mogelijk onderwijs kunnen volgen in de eigen woonomgeving. Wij stemmen ons aanbod af op de mogelijkheden en de behoeften van onze leerlingen. Wanneer het in het belang is van de ontwikkeling van een leerling, dan begeleiden wij de leerling efficiënt naar een speciale onderwijsvoorziening.
- ☐ Leerkrachten vormen de spil van ons onderwijs en de eerste afstemming en ondersteuning aan leerlingen. We willen dat onze leerkrachten voldoende middelen en vaardigheden hebben om goed onderwijs-op-maat te bieden.
- ☐ Leerkrachten kunnen het niet alleen. We willen zorgen voor goede ondersteuning van de leerkrachten door de inzet van intern begeleiders, specialisten en de bovenschoolse

ondersteunings unit (BOU). We stimuleren leerkrachten om gebruik te maken van elkaars expertise en om zich verder te ontwikkelen.

- ☐ Ouders zijn ervaringsdeskundigen en volwaardige gesprekspartners.
- ☐ Wij streven ernaar in samenwerking met partners gebruik te maken van elkaars expertise.
- ☐ Door onze handelingsgerichte manier van werken, signaleren wij vroegtijdig gevolgd door een handelingsgerichte aanpak. Hierbij zetten we ons in voor een effectieve samenwerking met onze zorgpartners. Deze samenwerking gaat uit van de gedachte: één kind, één plan.
- ☐ Wij zetten in op het voorkomen van thuiszittende leerlingen en zorgen voor vroegtijdig melden van (dreigende) thuiszittende leerlingen bij het samenwerkingsverband.
- ☐ Wij streven naar een organisatie van passend onderwijs met zo weinig mogelijk bureaucratie.

Missie en visie van onze school

Onze visie en missie staat uitgebreid beschreven in ons schoolplan 2019-2023.

Beschikbare expertise binnen de school

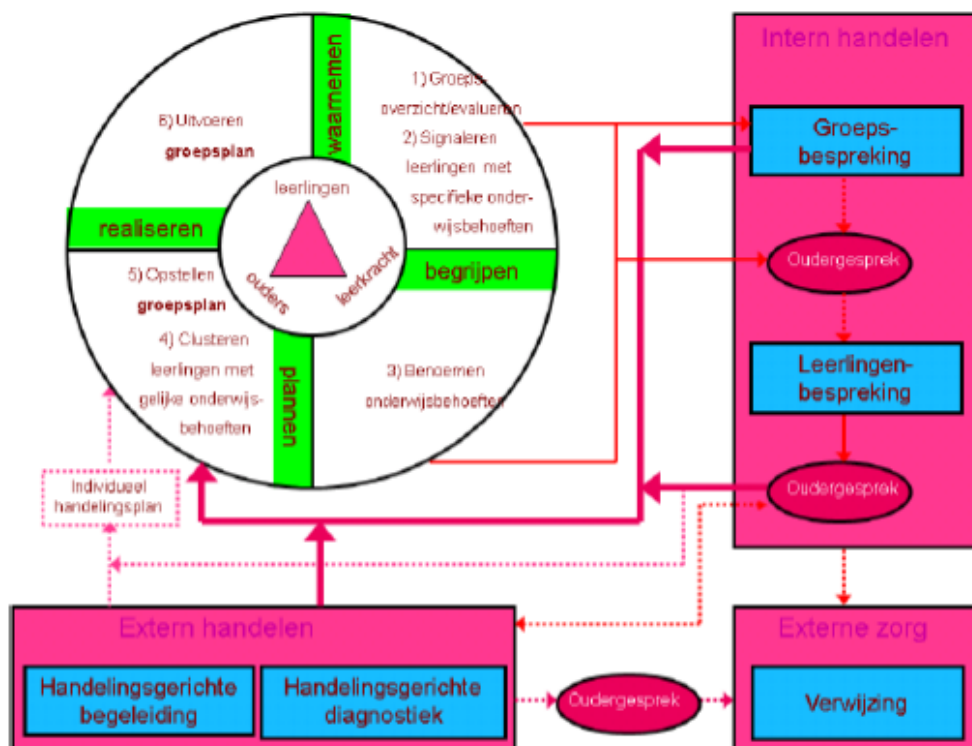
- ☐ 1 leerkracht Master Sen RT
- ☐ 1 leerkracht Master Sen Rekenspecialist
- ☐ 1 leerkracht RT opleiding
- ☐ IB: opleiding IB, SVIB en gedragscoördinator.
- ☐ 1 onderwijsassistent HBO pedagogiek

3. Basisondersteuning

Om de basisondersteuning vorm te geven werken wij op onze scholen handelingsgericht.

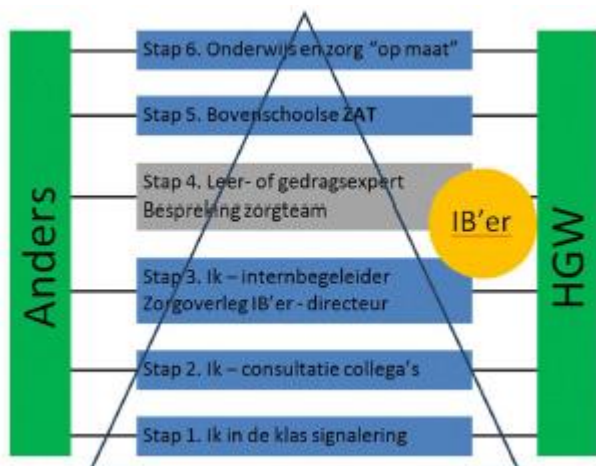
Handelingsgericht werken

De basis van het handelingsgericht werken is de handelings- en oplossingsgerichte houding, waarbij we kijken naar de totale ontwikkeling van het kind. Met handelingsgericht werken wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van handelingsgericht werken is de cyclus van plannen, uitvoeren, evalueren/analyseren. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt.

Op elke school van Ambion wordt de leerkracht ondersteund bij het doorlopen van de cyclus van handelingsgericht werken. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht. De intern begeleider hanteert vier ankerpunten in de begeleiding:

- ☐ de groepsbespreking;
- ☐ de leerlingbespreking;
- ☐ het klassenbezoek/klassenobservatie/klassenconsultatie
- ☐ het HGPD-gesprek (handelingsgerichte proces diagnostiek)

- Stap 1: De leerkracht in de groep werkt handelingsgericht
- Stap 2: De leerkracht consulteert collega's (reflectie op handelingsvragen)
- Stap 3: De leerkracht overlegt met IB'er (en directeur)
- Stap 4: HGPD-gesprek
- Stap 5: Bespreking in BOU en/of zorgplatform
- Stap 6: Aanbod op maat voor de leerling

4. Extra ondersteuning

Algemeen

Voor sommige leerlingen is de basisondersteuning niet toereikend. De leerkracht, de intern begeleider, ouders en/of de leerling zelf signaleren stagnatie in het onderwijsleerproces. Dit kan zijn op cognitief, sociaal-emotioneel en/of lichamelijk gebied. De leerling wordt dan samen met de ouders besproken binnen de HGPD (Handelingsgerichte Proces Diagnostiek) met de orthopedagoog van de bovenschoolse ondersteunings unit (BOU).

Tijdens de HGPD nemen we de vraag van de groepsleerkracht als uitgangspunt. De vraag wordt benaderd als een afstemmingsprobleem, namelijk hoe kan ik als groepsleerkracht mijn onderwijsaanbod dusdanig aanpassen dat ik tegemoet kom aan de specifieke onderwijsbehoefte van deze leerling. Om de vraag van de groepsleerkracht te kunnen beantwoorden wordt gericht informatie verzameld. Dit gebeurt in eerste instantie tijdens het HGPD- gesprek met de leerkracht, ouders, intern begeleider en orthopedagoog. Indien nodig kan er nadere informatie worden verzameld door middel van observatie, vragenlijsten of deelonderzoeken. Belangrijk bij het verzamelen van informatie is dat er wordt gezocht naar beschermende en compenserende factoren.

Na een gezamenlijke analyse van de gegevens worden op basis van een voorlopige probleemverklaring doelen op korte en lange termijn vastgesteld en de taakverdeling afgesproken. HGPD heeft een cyclisch karakter. Dat betekent dat een leerling in principe meerdere keren wordt besproken. Bij tussentijdse instroom van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften kan de school extra ondersteuningsmiddelen aanvragen bij het schoolbestuur. Dit kan ook wanneer een situatie ontstaat waarbij een leerling of een groep tijdelijk extra ondersteuning nodig heeft en hier extra middelen voor nodig zijn.

Ontwikkelingsperspectiefplan

Voor leerlingen die ondanks de inspanningen van de school de einddoelen van groep acht niet kunnen halen, wordt in samenspraak met ouders en de orthopedagoog een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Hierin staat onder andere beschreven wat het uitstroomperspectief is van de leerling. Het handelingsdeel van het OPP is een groeidocument met daarin de tussendoelen voor de leerling, plan van aanpak en tussenevaluaties. Instemming van ouders op het handelingsdeel van het OPP is wettelijk verplicht. Minimaal een keer per jaar wordt het OPP met de ouders (en de leerling) geëvalueerd.

Voor het opstellen van een OPP gelden de volgende criteria:

- ☐ Uit genormeerde toetsen blijkt dat de leerling voor begrijpend lezen, rekenen/wiskunde, lezen of spelling een leerachterstand heeft van minimaal een jaar of herhaalde V- scores op de LOVS-toetsen voor het betreffende vak. Ook heeft de leerling op de methodegebonden toetsen op het betreffende vakgebied herhaalde scores van minder dan 80 %.
- ☐ De belemmeringen hangen samen met stabiele kindkenmerken.
- ☐ Er is extra ondersteuning uitgevoerd over een langere periode, maar uit de evaluaties blijkt dat de achterstanden blijvend zijn of toenemen.
- ☐ De leerling zal maximaal de doelen van eind groep 6 kunnen halen voor begrijpend lezen en/ of rekenen & wiskunde en/ of lezen en /of spelling. De leerling kan het niveau eind groep 8 niet bereiken.
- ☐ De verwachting bestaat dat de leerling in aanmerking komt voor voortgezet onderwijs met LWO, PRO of VSO.

Bovenschoolse Ondersteuningsunit (BOU)

De bovenschoolse ondersteuningsunit (BOU) richt zich op ondersteuning en begeleiding van alle scholen van Ambion bij de uitvoering van een passend onderwijsaanbod voor leerlingen met specifieke (extra) ondersteuningsbehoeften. De BOU is een multidisciplinair team met een vaste kern en een flexibele schil. Dit om enerzijds stabiliteit en kwaliteit te waarborgen en anderzijds gebruik te maken van specifieke expertise binnen en buiten het schoolbestuur. De werkwijze van de BOU wordt gekenmerkt door korte lijnen en een eenvoudige transparante papierstraat.

Er wordt open en transparant gewerkt vanuit een pedagogisch optimisme, waarmee de BOU vertrouwen in alle betrokkenen uitstraalt. Het accent van de ondersteuning van de BOU ligt bij het uitvoeren van Handelingsgerichte Proces Diagnostiek (HGPD). Het uitgangspunt van de BOU is dat diagnoses en eventuele classificaties ondersteunend zijn aan het handelen. De BOU ziet ouders als ervaringsdeskundigen van hun kind, die door de school vroegtijdig meegenomen worden in het proces.

De BOU heeft jaarlijks een evaluatiegesprek met de intern begeleider en de directeur van de school om de ondersteuning af te stemmen en waar nodig te optimaliseren. De beleidsadviseur onderwijs is betrokken bij deze gesprekken waarbij de verbinding met de schoolontwikkeling direct is gelegd.

Beeldcoach

De school kan een beeldcoach inschakelen om beter zicht te krijgen op de interactie tussen een leraar en een kind of groep kinderen. Dit met als doel om de interactie te verbeteren en de professionele kracht van de leerkracht te vergroten.

Specialisten

Binnen Ambion zijn specialisten werkzaam die flexibel ingezet kunnen worden om extra ondersteuning te bieden op de scholen. We kunnen gebruik maken van rekenspecialisten, taalspecialisten, gedragsspecialisten en hoogbegaafdheidsspecialisten.

Aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen

Ambion vindt het belangrijk dat meer- en hoogbegaafde leerlingen op de basisschool een uitdagend onderwijsaanbod krijgen. De school komt hieraan tegemoet door het aanpassen van de didactiek, de leerstof (compacten, verdiepen, verrijken), het leertempo en heel incidenteel door vervroegde doorstroming. Vanzelfsprekend gebeurt dit na overleg met ouders. Binnen Ambion zijn twee hoogbegaafdheidsspecialisten werkzaam die geconsulteerd kunnen worden.

Op obs Akkrum werken we met het online programma Acadin. Acadin is een digitale leeromgeving voor talentvolle leerlingen. De leerlingen krijgen voor een bepaalde periode een thema aangeboden waaraan ze binnen en buiten de groep kunnen werken. De begeleiding wordt buiten de groep gegeven. De leerkrachten monitoren de projecten en voorzien de leerlingen van feedback. De tijd hiervoor wordt gecreëerd door de reguliere lesstof te compacten.

Aanbod voor minder begaafde leerlingen en/of geringe zelfredzaamheid

Voor leerlingen die ondanks de inspanningen van de school de einddoelen van groep acht niet kunnen halen wordt een aangepaste leerlijn uitgestippeld voor taal en/of rekenen. Dit doen wij volgens de Passende Perspectieven. Passende perspectieven is een uitwerking van de referentieniveaus taal en rekenen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het doel is om het taal- en rekenniveau van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te verhogen op die onderdelen die er voor hen toe doen. Dit zijn doelen die leerlingen moeten kennen en kunnen met het perspectief op een bepaalde uitstroombestemming.

Aanbod voor kinderen met leesproblemen en dyslexie

We werken volgens de richtlijnen van het protocol 'Leesproblemen en dyslexie'. Wanneer sprake is van leesproblemen intensiveren wij het lees en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd begeleid door leerkracht en/of onderwijsassistent.

Op obs Akkrum worden de lees- en spellingsontwikkelingen van de leerlingen gevolgd door middel van de LOVS- en Veilig-Leren-Lezentoetsen. Indien nodig starten we met de volgende interventies:

- ☐ Inzetten BOUW! een digitaal lees interventieprogramma.
- ☐ Extra (vier keer in de week 15 minuten) oefenen onder begeleiding van de leerkracht eventueel met behulp van de onderwijsassistent.

Leerlingen met dyslexie in de familie of leerlingen die in de groepen 1 en 2 kenmerken van eventuele dyslexie laten zien, laten we in groep 2 in maart met het leesinterventieprogramma BOUW! starten.

Wanneer de extra ondersteuning onvoldoende resultaat oplevert, kan er sprake zijn van dyslexie en is een externe behandeling gewenst. Ouders hebben dan de mogelijkheid om, in overleg met de school, hun kind aan te melden bij een zorgaanbieder om een diagnose uit te voeren gericht op het vaststellen van dyslexie. Wanneer ernstige, enkelvoudige dyslexie is vastgesteld komt de leerling in aanmerking voor een behandeltraject door de zorgaanbieder. Dit behandeltraject wordt aangevraagd bij de gemeente. De gemeente geeft een beschikking af voor de behandeling. Tijdens de behandeling vindt altijd afstemming plaats tussen de behandelaar en school, zodat de ondersteuning op elkaar aansluit.

Kinderen met een dyslexieverklaring kunnen gebruik maken van compenserende en ondersteunende middelen. Leerlingen van obs Akkrum kunnen gebruik maken van een iPad en Kurzweil. De schoolboeken worden via Dedicon besteld en zijn toegankelijk voor de leerlingen met een dyslexieverklaring. Op deze wijze kunnen teksten aan de leerlingen worden voorgelezen.

Aanbod voor kinderen met reken- en wiskunde problemen en dyscalculie

Het ondersteuningsaanbod voor leerlingen met ernstige rekenproblemen is gebaseerd op de richtlijnen van het landelijke protocol Ernstige Reken en Wiskunde-problemen en dyscalculie (ERWD). De basis voor passende ondersteuning aan leerlingen met ernstige rekenproblemen is kwalitatief goed rekenonderwijs. Goed reken-wiskunde-onderwijs houdt in dat een leerkracht zijn aanbod zo goed mogelijk afstemt op de ontwikkeling van de leerling en zijn of haar onderwijsbehoefte.

Onze leerkrachten bezitten de volgende kennis en vaardigheden:

- ☐ Leerkrachten kennen de doorgaande leerlijn rekenen.
- ☐ Leerkrachten kennen het Handelingsmodel, het drieslagmodel en de Vertaalcirkel van Cecil Borghouts.
- ☐ Leerkrachten weten wat leerlingen moeten kennen om de volgende stap in het leerproces te toelaatbaarheid en het begeleidingsaanbod. Daarnaast adviseert de commissie over het vaststellen en bijstellen van het ontwikkelingsperspectief en over de inhoud van de begeleiding.
- ☐ Leerkrachten kunnen differentiëren binnen subgroepen en individuele hulp geven binnen de groep.
- ☐ Leerkrachten kunnen een diagnostisch rekengesprek voeren.
- ☐ Leerkrachten kunnen een handelingsplan opstellen met behulp van de IB-er en/of Rekenspecialist.

Signalering

De nadruk ligt op het signaleren van rekenproblemen in de groepen 1 t/m 4. Het ontwikkelen van de rekenvaardigheden is een cumulatief leerproces. Dat betekent dat een leerling een stevige basis nodig heeft om in de groepen 5 t/m 8 op te kunnen bouwen. De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van rekenen. In de groepen 1 en 2 gebeurt dit met behulp van een gedegen observatie instrument. In de groepen 3 t/m 8 volgen we de ontwikkeling van de leerlingen met dagelijkse observaties, methodegebonden toetsen en het CITO leerlingvolgsysteem.

Stappenplan

Fase groen: In de onderbouw geven de leerkrachten dagelijks minimaal een half uur rekenonderwijs. Vanaf groep drie wordt dit uitgebreid naar dagelijks een uur. De leerkrachten volgen daarbij dagelijks de ontwikkeling van leerlingen op het gebied van rekenen. Zij geven feedback en sturen bij waar nodig.

Fase geel: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase groen niet het gewenste resultaat oplevert. De leerling krijgt gedurende een aantal maanden planmatig extra ondersteuning. Dit bestaat uit het voeren van diagnostische rekengesprekken, extra onderwijstijd, extra instructie en een extra meetmoment. Het doel, de aanpak en het effect hiervan worden door de leerkracht beschreven.

Fase oranje: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase geel niet het gewenste effect heeft. De leerling wordt besproken met de intern begeleider en indien nodig een rekenspecialist en/of orthopedagoog. Ouders worden betrokken om de analyse en aanpak te bespreken. Er wordt een

gezamenlijk plan opgesteld voor intensieve extra ondersteuning op het gebied van rekenen gedurende een aantal maanden. Het doel, de aanpak en het effect worden door de leerkracht beschreven.

Fase rood: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase oranje niet het gewenste effect heeft. De leerling wordt besproken met de orthopedagoog (HGPD). Er wordt uitgebreid diagnostisch onderzoek gedaan door de orthopedagoog in samenwerking met een gekwalificeerde rekenspecialist vanuit de flexibele schil van de BOU. Op basis van de uitkomsten wordt de extra ondersteuning afgestemd op de behoefte van de leerling. De diagnose dyscalculie kan een uitkomst zijn van het uitgebreide onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat uit de evaluatiegegevens blijkt dat er geen of nauwelijks aantoonbare vooruitgang is en dat de leerling in groep zes, zeven of acht zit. De school biedt na de verklaring van dyscalculie blijvend intensieve en deskundige hulp.

obs Akkrum heeft de beschikking over 1,5 fte onderwijsassistentie en een rekenspecialist. In overleg met intern begeleider en leerkracht wordt de leerroute voor de desbetreffende leerling uitgestippeld. Op het moment dat de leerkracht de extra instructie verzorgt, begeleidt de onderwijsassistent de groep.

Aanbod voor leerlingen met een taal ontwikkelingsstoornis (TOS)

Wanneer bij een leerling een taal ontwikkelingsstoornis vastgesteld is, kan de leerling mogelijk in aanmerking komen voor extra ondersteuning vanuit Kentalis (cluster 2). De Commissie van Onderzoek beoordeelt aan de hand van criteria of een leerling is aangewezen op ondersteuning vanuit de instelling op de reguliere school of onderwijs op de instelling. De commissie mag deze criteria zelf bepalen en bepaalt ook de duur van de extra ondersteuning.

Aanbod voor leerlingen met Nederlands als tweede taal (NT2)

Nieuwkomers in de regio Heerenveen kunnen gebruik maken van de centrale Schakelklassen Heerenveen. Deze Schakelklassen zijn gevestigd op basisschool De Optimist in Heerenveen. Er is een groep (in samenwerking met Kinderwoud Kinderopvang) voor nieuwkomers tussen de 3 en 6 jaar en een groep voor nieuwkomers tussen de 7 en 13 jaar.

Onder nieuwkomers wordt hier verstaan:

- a. Kinderen die rechtstreeks uit het buitenland instromen in de voorschoolse periode en in het primair onderwijs in de gemeente Heerenveen. Het land van herkomst kan binnen de EU en buiten de EU zijn.
- b. Kinderen die al elders in Nederland voorschool of onderwijs hebben genoten, maar het Nederlands onvoldoende beheersen om hen direct te laten instromen in de voorschool of het regulier primair onderwijs in de gemeente Heerenveen. Het land van herkomst kan binnen de EU en buiten de EU zijn.
- c. De kinderen zijn korter dan twee jaar in Nederland.
- d. Ook kinderen van zogenaamde statushouders die het Nederlands onvoldoende beheersen om in te kunnen stromen in de voorschool of het regulier primair onderwijs vallen onder de doelgroep.
- e. De centrale schoolvoorziening heeft een diagnose- en adviesfunctie voor wat betreft de inzet van het schakelonderwijs of rechtstreekse instroom in reguliere voorschool en primair onderwijs.

De schakelklassen en de taalklassen zijn geen eindonderwijs. Na maximaal 1,5 jaar worden de leerlingen teruggeplaatst naar een reguliere school, mits er geen andere specifieke ondersteuningsbehoefte qua leren en gedrag is vastgesteld.

Aanbod voor leerlingen met een lichamelijke beperking

Voor leerlingen met een lichamelijke beperking maken we gebruik van de expertise van Steunpunt Onderwijs Noord. Specialisten gaan samen met ons op zoek naar de benodigde aanpassingen in de klas. Steunpunt Onderwijs Noord werkt onder andere samen met Revalidatie Friesland.

Aanbod voor langdurig zieke leerlingen

Voor langdurig zieke leerlingen maken we gebruik van de Steunpunt Onderwijs Noord. Specialisten onderzoeken samen met de school, ouders en zorgpartners op welke manier langdurige zieke leerlingen aan het onderwijs deel kunnen nemen.

Aanbod voor kinderen die medicijnen gebruiken of waarbij medische handelingen moeten worden verricht

Binnen Ambion is het volgende met betrekking tot medicijnverstrekking/verrichten medische handelingen vastgesteld. Op scholen van Ambion zal, onder bepaalde voorwaarden, medewerking worden verleend aan het verstrekken van medicijnen. Voor wat betreft het verrichten van medische handelingen is de keuze gemaakt dat de scholen van Ambion hieraan in principe géén medewerking verlenen. De ouders zullen zelf een arts of de GGD moeten inschakelen. Voor meer informatie wordt verwezen naar het protocol medische handelingen op scholen.

Aanbod voor leerlingen met een visuele beperking

Als een leerling met een visuele beperking extra ondersteuning behoeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulant begeleiders van Visio (cluster 1). De school kan ook ambulant begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Aanbod voor leerlingen met een auditieve beperking

Als een leerling met een auditieve beperking extra ondersteuning behoeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulant begeleiders van Kentalis (cluster 2). De school kan ook ambulant begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Aanbod voor leerlingen op sociaal-emotioneel gebied en gedrag

Naast de dagelijkse observaties van de leerkracht, wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling en veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks gemonitord met behulp van het observatie instrument ZIEN. ZIEN hanteert 7 dimensies die worden geobserveerd.

De belangrijkste twee zijn Betrokkenheid en Welbevinden. Dit zijn de twee pijlers die aangeven of het kind in staat is om te profiteren van het onderwijsaanbod. Daarnaast worden vijf sociale vaardigheden in kaart gebracht:

1. Sociaal initiatief
2. Sociale flexibiliteit
3. Sociale autonomie
4. Impulsbeheersing
5. Inlevingsvermogen

De categorieën helpen de leerkracht om inzicht te krijgen in mogelijke oorzaken van een lagere betrokkenheid en/of welbevinden. Ze geven zicht op de sociaal-emotionele ontwikkelbehoeften van

een kind of groep. Dit stelt leerkrachten beter in staat om leerlingen adequaat te kunnen ondersteunen.

Op obs Akkrum maken we gebruik van het programma Kwink. Dit is een digibord programma voor sociaal-emotioneel leren. Deze methode wordt gebruikt om het sociaalpedagogisch klimaat binnen de school te versterken en de leerlingen sociale vaardigheden aan te leren.

Onze pedagoge begeleidt leerlingen met specifieke gedragsproblemen. Vaak begeleidt ze dergelijke leerlingen een aantal keren per week. Ze gebruikt methodieken zoals Kikker Be Cool, Check in check out. Leerlingen met ASS-problematiek helpt ze door middel van het maken van dagplanningen en stappenplannen. Daarnaast kunnen de leerlingen die dat nodig hebben een rustige plek zoeken bij haar in het lokaal. Dit lokaal kan ook dienen als “afkoelplek”. De bovengenoemde werkwijze wordt meer en meer door de andere teamleden opgepakt.

De school heeft een pestprotocol waarin staat beschreven hoe er wordt gehandeld als er gepest wordt op school. In de schoolgids is aangegeven wie het aanspreekpunt voor sociale veiligheid binnen de school is.

Onderwijs-zorgarrangementen in samenwerking met ketenpartners

Sommige leerlingen hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook aanvullende zorg nodig, omdat ze zich fysiek of mentaal niet alleen kunnen redden op school. Als een leerling een combinatie van onderwijs en zorg op school krijgt, spreken we van onderwijs-zorgarrangementen. Een onderwijs-zorgarrangement is maatwerk: de behoefte van de leerling of een groep leerlingen bepaalt de aard van het arrangement. Onderwijszorgarrangementen komen altijd tot stand door samenwerking tussen ouders, jeugdhulp en de school. De school bepaalt uiteindelijk hoe het onderwijs-zorgarrangement vormgegeven wordt, zodat de kwaliteit en continuïteit van de (zorg)ondersteuning gewaarborgd blijft.

Indien ouders in verband met de ontwikkeling van hun kind al dan niet op advies van de school deskundigen hebben ingeschakeld, staat de school in principe open voor afstemming. Te denken valt bijvoorbeeld aan dyslexiebehandelaar, psychologen, kinderartsen, orthopedagogen, fysiotherapeuten, huisartsen, logopedisten. Behandeling door de betreffende deskundigen vindt buiten schooltijd plaats, tenzij behandeling onderdeel uitmaakt van een onderwijs-zorgarrangement.

Wanneer in de thuissituatie extra ondersteuning nodig is, kan de school ouders verwijzen naar de preventiemedewerker. Zij biedt zorg of verwijst naar de gezinswerker van de gemeente voor een verwijzing naar een passende zorgaanbieder. Indien nodig en met toestemming van ouders vindt afstemming plaats tussen school en de betrokken zorgpartner.

Bij regelmatig ziekmelden van een leerling, ook al is het voor slechts een dag of enkele dagen, is de school alert omdat dit een voorspeller voor thuiszitten kan zijn. Wij volgen hierbij het protocol ziekteverzuim van de GGD.

Ambion heeft een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld¹ en alle teamleden zijn hiervan op de hoogte.

¹ Een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Bijvoorbeeld huisartsen, leerkrachten en medewerkers van jeugdinrichtingen. Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht zo'n meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring.

5. Route naar verwijzing SBO SO

Het ontwikkelingsproces van een leerling op school is een dynamisch proces. Leerling, leraar en omgeving (school en thuis) zijn met elkaar in interactie en hebben invloed op elkaar. Bij een verwijzing naar een andere school is er sprake van een leerling in een stagnerende onderwijs- of leersituatie, ondanks de geboden extra ondersteuning.

Voor verwijzing naar een school voor speciaal (basis) onderwijs, vraagt de school een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij het samenwerkingsverband. Een TLV is nodig om onderwijs te volgen op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. De Commissie van Advies van het samenwerkingsverband geeft deze toelaatbaarheidsverklaringen af, alleen nadat er deskundigenadvies is opgesteld. Het deskundigenadvies wordt opgesteld door een onafhankelijke orthopedagoog van het samenwerkingsverband Friesland. De school zorgt voor de aanlevering van het dossier. Dit bestaat uit het OPP met daarin een integratief beeld van de orthopedagoog van de BOU en de zienswijze van de ouders.

Voor de periode tussen de ontvangst van de aanvraag toelaatbaarheidsverklaring S(B)O en de beslissing op de aanvraag geldt een termijn van 6 weken. Deze termijn kan met ten hoogste 4 weken worden verlengd. De toelaatbaarheidsverklaring SBO en SO is in beginsel geldig voor alle SBO-scholen en SO-scholen binnen het samenwerkingsverband Friesland.

Om in aanmerking te komen voor speciaal basisonderwijs en of speciaal onderwijs heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig.

6. Zorgplicht en grenzen aan de mogelijkheden van de school

Het schoolbestuur heeft zorgplicht; dat wil zeggen dat het schoolbestuur verantwoordelijk is om voor iedere leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren. Dit kan op de school waar de ouders de leerling hebben aangemeld of op een andere school. We vinden het belangrijk dat ieder kind het onderwijs krijgt dat hij of zij nodig heeft. Daarbij is het van belang dat kinderen zich prettig voelen op school, dat zij zich goed ontwikkelen en voldoende leervorderingen maken.

Wat kan de school?

De school heeft samengevat de volgende mogelijkheden om het onderwijs- en ondersteuningsaanbod af te stemmen op de leerling:

- ☐ Aanpassing van het programma (hoeveelheid werk, niveau, werktempo, keuze van het werk)
- ☐ Werken in een andere methode of met andere materialen
- ☐ Differentiatie in instructie
- ☐ Een langer verblijf in een bepaalde groep
- ☐ Afstemming pedagogische aanpak

Wat vraagt dit van de leerling?

- ☐ Een bepaalde mate van zelfstandigheid

Wat vraagt dit van de ouders?

- ☐ Een op samenwerking gerichte houding

Wanneer kan de school het niet (meer)?

- ☐ Indien er sprake is van verstoring van de rust en orde op school;
- ☐ Indien de zorg en begeleiding die de school kan bieden niet toereikend is voor de ontwikkeling van de leerling;
- ☐ Als blijkt dat de leerling geen aansluiting meer heeft bij de groep en daardoor het welbevinden van de leerling in het gedrang komt.
- ☐ indien de begeleiding zoveel aandacht vereist, dat er sprake is van verstoring van het onderwijsproces van andere kinderen.

Indien er twijfels zijn of de school voldoende ondersteuning kan bieden aan een kind en extra ondersteuning is ingezet die onvoldoende bijdraagt aan de ontwikkeling en het welbevinden van het kind, wordt een zorgvuldige afweging gemaakt. De uitkomsten hiervan zijn onder meer afhankelijk van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van het kind, de omvang en samenstelling van de groep waarin het kind geplaatst wordt en de ervaring en deskundigheden van het team. Indien het op onze school niet (langer) lukt om een passend onderwijsaanbod te realiseren, gaan we in overleg met ouders andere mogelijkheden bespreken, zoals:

- ☐ een andere basisschool;
- ☐ een (andere) school voor speciaal basisonderwijs;
- ☐ een (andere) school voor speciaal onderwijs.

Een andere school voor basisonderwijs

School en ouders bepalen in overleg op welke wijze een andere basisschool benaderd wordt. De BOU heeft hierbij een adviserende rol.

Een (andere) school voor speciaal (basis)onderwijs

Om in aanmerking te komen voor speciaal basisonderwijs en of speciaal onderwijs heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig van het samenwerkingsverband Friesland. De Commissie van Advies van het samenwerkingsverband geeft deze toelaatbaarheidsverklaringen af, alleen nadat er deskundigenadvies is opgesteld. Het deskundigenadvies wordt opgesteld door een onafhankelijke

orthopedagoog van het samenwerkingsverband Friesland. De school zorgt voor de aanlevering van het dossier. Dit bestaat uit het OPP met daarin een integratief beeld van de orthopedagoog van de BOU en de zienswijze van de ouders. De school vraagt de toelaatbaarheidsverklaring aan.

7. Plannen en ambities

De scholen van Ambion hebben acht gemeenschappelijke thema's geformuleerd die het kader vormen voor de doorontwikkeling van passend onderwijs in de periode 2018-2022.

1. Versterken Vroegsignalering

Er is een goede samenwerking met de peuterspeelzaal. Kinderen zijn vroegtijdig in beeld bij de peuterspeelzaal en de school. De overdracht draagt bij aan een goede doorgaande lijn. Er is afstemming over de monitoring van de ontwikkeling van peuters en kleuters. Er is kennis binnen de BOU en de scholen over de ontwikkeling van het jonge kind. Vroegtijdig wordt het aanbod afgestemd op de specifieke ondersteuningsbehoefte van het jonge kind.

2. Impuls handelingsgericht werken (HGW)

Er is een optimale afstemming met ouders. De administratie is minimaal en handelingsgericht. Wij stemmen ons onderwijsaanbod en handelen af op de mogelijkheden en behoeften van kinderen.

3. Coaching on the job binnen HGPD trajecten

Binnen een HGPD traject staat de leerkracht centraal. Er is aandacht voor de ondersteuningsvraag die de leerkracht heeft. Coaching on the job krijgt meer vorm. We maken hierbij gebruik van de expertise en ervaring binnen onze scholen van vakbekwame leerkrachten, intern begeleiders en coach/beeldbegeleiders.

4. Heldere communicatie over de extra ondersteuningsmogelijkheden

Ouders weten welke extra ondersteuningsmogelijkheden gerealiseerd kunnen worden. Medewerkers van de scholen van Ambion weten welke extra ondersteuningsmogelijkheden er zijn. Scholen communiceren helder op welke wijze zij de extra ondersteuning bieden.

5. Kennis over opbrengsten en mogelijkheden van gepersonaliseerd leren met behulp van ICT

Leerkrachten maken gebruik van de mogelijkheden die digitale leermiddelen bieden voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De BOU kent de mogelijkheden en valkuilen en neemt dit mee in de advisering binnen de HGPD.

6. Ontwikkeling naar een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen

Ambion zorgt met de betrokken schoolbesturen en de gemeente Heerenveen voor de ontwikkeling van een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen. Dit gebeurt vanuit een gezamenlijke visie en ambitie.

7. Onderwijs-zorgarrangementen

Een kind, een plan, een regisseur vanuit de zorg. Er is goede afstemming tussen school en de zorgpartners. Er zijn onderwijs-zorgarrangementen op schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau gerealiseerd.

8. PO-VO afstemming

Doorgaande lijnen PO-VO worden versterkt. Een van de thema's die aan bod komen is de kansenongelijkheid in de overgang PO-VO.

Voor een nadere toelichting op de 'Plannen en ambities' en de uitwerking daarvan wordt verwezen naar het schoolplan en het schooljaarplan van de school. De komende periode staan onder andere de volgende onderdelen op de planning:

- ☐ De leerkrachten van de onderbouw volgen een scholing versterken rekenonderwijs in de groepen 1 t/m 3
- ☐ Verstevigen aanbod spelling binnen de groepen
- ☐ Op obs Akkrum signaleren we probleemgebieden vanuit trendanalyses en observaties door de leerkrachten die we vervolgens aanpakken door middel van verschillende werkgroepen. In deze werkgroepen proberen we zoveel mogelijk gebruik te maken van de expertise van de verschillende teamleden.

Bijlage 1 Samenwerkingsrelaties ketenpartners

- ☐ Jeugdarts / jeugdverpleegkundige De jeugdarts en/of jeugdverpleegkundige screent alle kinderen in groep 2 en in groep 7 op hun lichamelijke en sociale ontwikkeling. Daarnaast kunnen ook kinderen uit andere groepen worden gezien.
- ☐ Schoolmaatschappelijk werk Schoolmaatschappelijk werkers bieden onder andere lichte opvoedingsondersteuning.
- ☐ Ambulante begeleiding vanuit het Landelijk Speciaal Onderwijs cluster 1 en 2 Als een leerling met een auditieve en/of communicatieve beperking extra ondersteuning behoeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulant begeleiders van Visio (cluster 1) en Kentalis (cluster 2). De school kan ook ambulant begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegedied.
- ☐ Steunpunt Noord Als kinderen vanwege ziekte langdurig thuis zijn, kan de consulent onderwijs aan zieke kinderen onderwijs verzorgen in de thuissituatie.
- ☐ Buurtsportcoach De school kan een beroep doen op de combinatiefunctionaris sport. Deze combinatiefunctionaris verbindt scholen en sportverenigingen om daarmee het sportaanbod voor de leerlingen van de school te versterken. De combinatiefunctionaris sport speelt ook een rol bij motorische remedial teaching door te signaleren en te overleggen met de leerkrachten.
- ☐ Logopedie
- ☐ Ergotherapie
- ☐ Dyslexie-instituten
- ☐ Kinderopvang
- ☐ Leerplichtambtenaar
- ☐ Politie